

Štev. 10

Leto 9

Izhaja dvakrat na mesec
Naročnina četrstetno 12 dinarjev

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBJA

Mednarodna strokovna zveza delavstvu!

Mesec maj, praznik prebujenja narave, obnavljanja vseh sil, ki je tudi za vse človeštvo dan veselja, novih upov, je letos dan trpljenja in obupanja.

Več kot štiri leta že ječi delovno ljudstvo po celi svetu pod težkimi udarci krize. Prav vse delavstvo, od fizičnega delavca do intelektualcev je težko prizadeto od krize. Vse se sprašuje, kam to vodi in vse gleda s skrbjo v bodočnost. Povsod, kamorkoli se ozremo, se bori delovno ljudstvo tik ob prepadu, kamor ga je pripeljal kapitalizem. Poleg milijonskih armad brezposelnih, ki dvomijo, če bodo mogli sploh še kdaj dobiti zaposlitev, propadajo novi milijoni le delno zaposlenega delavstva v vedni bojazni pred novimi redukcijami plač in brezposelnostjo. Povsod po celi svetu vodijo te žrtve gospodarskega kaosa in kapitalističnega nesmiselnega gospodarstva ogorčen boj proti izrabljevalcem in proti lastnikom bančnih, finančnih in industrijskih velekartelov.

V tako težkem položaju in pred negotovo bodočnostjo praznujejo letos delovni sloji po vsem svetu praznik dela, svobode in miru. Temne sence tragičnih porazov, ki jih je pretrpel proletariat v junashkih bojih, zatemnjujejo obzorje in mesto veselja je v naših sрcih bolest in žalost. Spomnimo se ob tej priliki

junaških borcev,

ki so v Avstriji, Nemčiji in drugih državah padli pod dvojnim udarcem kapitalizma in njegovega pomagča, fašistične reakcije. Pri tem pa ne pozabimo, da ne more in ne sme noben poraz omajati našega zaupanja na naš.

ideal pravičnosti, svobode in miru.

Organizirano delavstvo je bilo vedno avantgarda v boju za osvoboditev izpod kapitalističnega jarima, in to bo ostalo tudi v bodoče. Kljub padlim žrtvam bodo preostali milijoni izkorisčanih, zatiranih in teptanih odločni borci, ki bodo nadaljevali započeti boj še z večjim prepričanjem, energijo in zavestjo, da bo končna zmaga njihova. Prepričanje o potrebi odločnega upora proti kapitalističnemu gospodarstvu prodira vedno globlje med mase prebivalstva, ki zahtevajo boljši družabni red, kateremu naj bodo

osnovne podlage delo, poštenost, pravičnost, enakost, svoboda in mir. Dolžnost avantgarde v tem boju — delavskih organizacij — pa je, da zbirajo povsod raztresene energije delavstva, da združujejo prav vse delovno ljudstvo, ga izobrazujejo, usposabljajo za boj in povedejo na pot, po katerem bomo skupno dosegli naš cilj — osvoboditev.

Simboli, ki jih praznjujemo v maju,

delo, svoboda in mir,
ostanejo tudi za naprej edino prave garancije za boljšo bodočnost in blagostanje človeštva.

Najodločnejše odklanjamamo in obsojamo zmotne nauke fašizma, ki imajo človeštvi vsako dostojanstvo in ga uklepa v enako suženjstvo ter brezpravje kakor kapitalizem. V tem groznem viharju in kaosu, ki ga je povzročil kapitalizem s svojimi obupnimi poizkusi, da se obdrži na površju s podporo fašizma, se mora delovno ljudstvo celega sveta združiti v enotno fronto in z združenimi močmi braniti v tem odločilnem boju svojo svobodo in pravice. Ko delovno ljudstvo po vsem svetu visoko dviga zastavo svobode, miru in demokracije, se v duhu solidarnosti spominja milijonov nemškega, avstrijskega in italijanskega delavstva, se spominja vseh onih, ki danes ječe v verigah fašizma in prisilnih organizacijah in katerim veljajo ta dan simpatije vsega delovnega ljudstva. Delavstvo se spominja vseh onih, ki morajo molče prenatisi vse bridkosti suženjstva, katerim ni dovoljeno živeti življenje svobodnega človeka in katerih zadnje pravice so bile po fašizmu potepante.

Delavstvo vsega sveta naj dočake tudi letos svojo odločno voljo za demokracijo, svobodo in svetovni mir, poleg tega pa naj letos podvoje svoje sile v borbi proti socialni reakciji.

Poklici k sodelovanju vse, ki imajo dobro voljo in ki hočejo sodelovati in žrtvovati za popolno preosnovo vsega družstva in ustvaritev boljšega lepšega življenja.

Pariz, 1. V. 1934.

Mednarodna strokovna zveza.

Za 40 ur dela tedensko!

Že lansko leto se je mednarodna delovna konferenca v načelu izjavila za 40 urni delovni teden kot primeren ukrep za omiljenje gospodarske krize ter se bo na letošnji konferenci mednarodnega urada dela, ki se začne dne 4. junija, to vprašanje definitivno reševalo.

Mednarodni urad dela je že izdal, in sicer na podlagi došlih dogovorov posameznih vlad, dva osnutka konvencij: **enega za industrijsko delavstvo**, a drugega za trgovske nameščence in pisarniško posobje. V obeh osnutkih je predviden **40 urni delovni čas** tedensko kot **povprečni delovni čas**.

Poleg tega priporoča mednarodni urad dela s posebno spomenico prizadetim vladam, da naj ukrenejo

vse potrebno, da ne bi imelo znižanje delovnega časa za posledico **zmanjšanje prejemkov** zaposlenih delavcev.

Ne smemo si delati preveč nad, da bo akcija mednarodnega urada dela imela popoln uspeh. Važno je na vsak način, da se je začelo vprašanje skrajšanja delovnega časa resno razpravljati tudi pri tej mednarodni instituciji. Velikega pomena pa je dejstvo, da se bo pri rešavanju tega vprašanja izvršila mednarodna preiskava o posledicah, ki jih ima racionalizacija in spolnitve tehničnih sredstev na možnost zaposlitve delavstva. Če bo ta preiskava pravilno in nepristransko izvedena, ne bomo imeli na razpolago samo interesanten material, ampak tudi točne dokaze, da se brez znat-

nega splošnega skrajšanja delovnega časa ne bo dalo zaposlit miliionske armade brezposelnih, marveč bo ta armada le še naraščala. A Vprašanje delovnega časa postaja vedno bolj aktualno. Ako hočemo ogromno armado brezposelnih — v vseh kulturnih državah znaša število brezposelnih še vedno okoli 30 milijonov — zmanjšati, potem je brezpogočno potrebno, da se takoj skrajša delovni čas na 40

ur tedensko. Delavstvo pa ne sme čakati, da mu bo to skrajšanje delovnega časa podarjeno, ker tega oni, ki računajo vedno le na svoj lastni dobiček, ne bodo nikdar nadreli, marveč je dolžnost delavstva, da se organizirano bori za skrajšanje delovnega časa brez znižanja prejemkov.

Cim bolj odločna bo ta borba delavstva, tem preje bo skrajšanje delovnega časa doseženo!

Povračilo 10% odtegljaja železniškim delavcem

Ze tri mesece se po vseh progah raznaša vest, kako so zvezarji dosegli velikanski uspeh ter da bodo delavcem povrnjeni 10% odtegljaji njihovih plač za čas od 1. oktobra 1931 dalje. Tudi na naše uredništvo smo dobili veliko dopisov, ki so poročali o tem zvezarskem »uspehu«, sedaj pa dobivamo zopet vprašanja, ali je bila to navadna »zvezarska raca«, kot se običajno pojavi od časa do časa med železničarji, da sploh še kdo ostane pri zvezi.

V informacijo vsem čitateljem našega lista objavljamo dejanski stan v zadevi povračila 10% odtegljaja delavcem, da ne bodo nasedli demografski agitaciji, marveč zavzeli res pravilno pot za dosego svoje pravice.

Leta 1931 je bil objavljen »Zakon o znižanju prejemkov«, ki je stopil v veljavo s 1. oktobrom 1931, ki predvideva znižanje plač uredniškim pravnikom, znižanje doklad upokojencem ter v § 4 znižanje doklad dnevničarjem. Ta § 4 se glasi:

»Nagrada dnevničarjev in honorarnih uslužbencev se znižujejo s 5% od kosmetage (brutto) zneska. Ta znižba ostane, dokler se ne predpišejo uredbe, označene v § 272 zakona o drž. prom. osobju z dne 22. junija 1931.«

S 1. aprilom 1932 pa je izšla uredba o dopolnitvi zakona o zmanjšanju prejemkov, s katero je dodan § 4 odstavek, ki predvideva za dnevničarje in honorarne uslužbence nadaljnjo znižanje prejemkov za 5%.

Ker je bilo jasno, da ne zakon, ne uredba ne velja za delavsko osrje, je železniška uprava svoječasno zahtevala tolmačenje od finančnega ministra, ki pa je odredilo, da ostane pri svoječasnom pojasnili, da velja zmanjšanje tudi za profesioniste in delavce, katerim se mora 5% odtegljaj od prejemkov odtegniti brezpostojno od 1. oktobra 1931 dalje.

Na podlagi tega je generalna direkcija drž. žel. pod št. 14.412/32 od 26. februarja 1932 odredila, da se ima vsem delavcem odtegniti 5% od prejemkov, edino oni delavci, ki so sprejeti za gotova dela po pogodbji, bilo za en dan ali tudi dalje, pri redukciji ne pridejo v poštev. Po tej naredbi so torej edino pogodbeni delavci in akordanti izvzeti od redukcije.

Nastane torej vprašanje ali je to tolmačenje finančnega ministrstva osnovano na zakonu, ali ne?

Besedilo § 4 je tako jasno, da je nemogoče vsako drugo tolmačenje,

kot da velja le za kontraktualne uradnike in dnevničarje, nikakor pa ne velja za delavce, ker bi drugače zakovodil v §-u 4 tudi omenil naziv »delavec«. To se bolj jasno sledi iz drugega stavka §-a 4, ki odreja, da velja ta znižba samo toliko časa, dokler ne bo predpisana uredba, ki je označena v §-u 272 zakona. Ta paragraf zopet predvideva, da se mora izdati uredba o višini nagrade dnevničarjev v roku 6 mesecev, ne govori pa nič o delavcih, ki so predvideni popolnoma pod drugim členom zakona o drž. prom. osobju.

Enako kot železniškim delavcem, je bila znižana plača tudi nenastavljenim osobju v drugih resorh, pri monopolih, vojaških delavnicih itd. Nekateri od prizadetih so se proti tem odlokom pritožili ter je v zadnji instanci odločil državni svet, ki je koncem leta 1933 v konkretnem slučaju razsodil, da razmerje določenega delavca ni bilo javno pravnega značaja, marveč je bil le v pogodenem odnosu in ker zakon o znižanju prejemkov ne velja za pogodbeno določene meze, je bila 10% redukcija prejemkov neosnovana.

Na podlagi konkretnih razsodb so dobili povrnjene odtegnjene zneske delavci vojnotehničnih zavodov in delavnic.

Za železničarje pa to vprašanje do danes še ni rešeno in vse vloge zvezarjev (ki so svojo vlogo motivirali v glavnem z dejstvom, da ne bi bilo pritožb na državni svet) so imeli samo ta uspeh, da je generalna direkcija državnih železnic ponovno odgovorila, da velja tolmačenje GD. br. 87.589/31 odnosno GD. br. 14.412/32 toraj, da se odtegne 10% od plač vsemu delavstvu izvzemši pogodbene delavce.

Uspeha zvezarjev sploh ni, ker je ostalo vse pri starem, razen ako se smatra za uspeh izjava zvezarjev z dne 28. decembra 1933, da se bode proti odloku finančnega ministra pritožila. Pet mesecev poteče sedaj od teh »uspehov«, a delavci nimajo še nič in do danes tudi še ni prav nič rešenega.

Zadevo 10% povračila bo reševalo sedaj redno sodišče, ker je eden prizadetih delavcev državnih železnic zahteval izplačilo celotnega odtegnjenega zneska sodniškim potom, da ne bi zadeva zastarela.

O rezultatu bomo poročali v našem listu.

Železničarji — bodite oprezni v službi!

Že večkrat smo napisali, da je prva naloga vsakega uslužbenca, da kar najbolj pozna vse službene predpise. To velja posebno za uslužbence v eksekutivni službi. Kljub spominom in nasvetom, da mora uslužbenec v službi kar najtočneje izvajati predpise, pa so še vedno pogoste kazni, ko je uslužbenec kaznovan, ker se je držal le »udomačene prakse«, prevzel vlak

le »simbolično«, dal znamenje za premik, ne da bi se osebno prepričal o stanju kretnice itd. Zgodila se je mala nezgoda, katere račun placa uslužbenec, ker direkcijski organi ne upoštevajo zagovora, da se tako »delo že leta in leta«, da bi bila drugače velika zamuda, ali da bi nastala prava »pasivna rezistenca«, če bi se upoštevali večkrat res zastareli predpisi. Direkcijski or-

gan le ugotovi, da je v danem slučaju uslužbenec kršil predpis ter odgovarja za vso povzročeno škodo.

§ 71 zakona je tako raztezljiv, da si po njem lahko kaznovan prav za vse. Glasi se:

»Uslužbenec se mora pokoriti zaznatom in opravljati svojo službo vestno, marljivo in nepristransko, uvažejo edino obče javne koristi in izogibajo se vsemu, kar bi bilo na škodo službe, ki mu je poverjena.«

Ravno vsled tako obsežne določbe bi moral vsak veden uslužbenec vršiti službo točno po predpisih.

Prva njegova dolžnost je: »Spostuj zakone in predpise in izvajaj jih.« Za predpise od-

govarjajo oni, ki so jih naredili in niti najmanj ne spada v delokrog uslužbenca, da bi iskal poti, kako bi **mimo predpisov** hitreje izvršil službo, čeprav le v interesu službe same. Stokrat se posreči in uprava, ki za ta način vršenja službe dobro ve, nič ne ukrene, ker zanje ni povoda za uvedbo postopanja, ker se je vse v redu izteklo. Enkrat pa se ponesreči in tedaj se začne izvajati dolčba zakona z vsemi njenimi sankcijami, ker so tu **posledice neizvajanja predpisa**.

Naj vsaj sedaj vzamejo na znanje vsi železničarji v lastnem interesu glavno zahtevo, ki jo stavi uprava na vse uslužbence:

»Izvajajte najtočneje vse predpise!«

Iz bolniškega fonda

Zobozdravljenje v Mariboru

Od 1. julija 1933 dalje niso dobili oni člani bolniškega fonda, ki so prisili za zobozdravljenje pri g. dr. Kristanu, nakaznic za zobozdravljenje. Ker so bile zadeve najne je g. dr. Kristan ordiniral brez nakaznic od strani uprave. Z ozirom na nove predpise za zobozdravljenje, glasom katerih mora plačati za zobotehnična dela član za sebe 50%, za družinskega člana pa 75%, je nastalo med prizadetimi mariborskim železničarji razburjenje češ, da bodo morali oni iz svojega doplačati za ta zobotehnična dela, ki so se izvršila l. 1933, ker uprava fonda ni izdala nakaznic.

Clanstvu v vednost sporočamo, da se je s to zadevo bavil upravni odbor bolniškega fonda na eni zadnjih sej ter je ugotovil, da se gre za 582 takih slučajev. Vse te slučaje bo sedaj pregledal kontrolni zdravnik ter bo upravni odbor bol. fonda ukrenil vse, da člani ne bodo niti najmanj prizadeti, ker njih ne zadene nikaka krivda, saj so pravočasno vložili prošne za zobozdravljenje in mora vse te stroške za dela, končana v letu 1933 nositi bolniški fond sam še po starej predpisih.

Odobrene trošnine za delegate oblastnih skupščin bolniškega fonda.

Prometni minister je z odlokom 877/34 odobril za oblastne skupščine bol. fonda sledeče dijete:

1. delegatom iz zunanjih krajev dnevnično po Din 100.—;

2. delegatom iz kraja, kjer je skupščina dnevnično po Din 50.—;

3. delegatom delavcem pripada poleg dnevnice še odškodnina za event. izgubljeno plačo.

Ta odlok velja za skupščino bolniškega fonda iz leta 1933 in 1934 ter naj prizadeti, v kolikor teh dnevnih niso dobili izplačanih, zahtevajo izplačilo pri Oblastni upravi humanitarnih fondov.

Izplačilo hranarine bolnim delavcem.

Bolniški fond je izdal ponovno tolmačenje, kako naj se ubira prispevki za bolniški fond od delavskih plač in kako naj se izplačuje hranarina z ozirom na dejstvo, da je po nekod uveden skrajšan delovni čas odnosno brezplačni dopusti.

Delavci morajo plačati za bolniški fond 3% prispevki in sicer ne od dejanskega zasluka, marveč se plača 3% prispevki od zasluka, ki bi ga imel delavec, ako bi delal 25 dni v mesecu, če ne dela v turnusu. Če pa dela v turnusu se odtegne 3% prispevki od prejemkov, ki bi jih dobil za 30 dni. V slučaju bolezni se mu neoziraje se na brezplačne dopuste ali skrajšan delovni čas izplača hranarina, ako ne dela v turnusu, na podlagi zasluka 25 dni, če pa je v turnusu, pa na podlagi zasluka 30 dni.

Izplačilo diference bolnim delavcem

Ljubljanski upravni odbor je že svoječasno, ko se je začela izplačevati diferenca delavcem, od katere se odtegne tudi prispevki za bolniški fond, sklenil, da naj se izplača tudi onim delavcem, ki so bili v času od uvedbe novih urnih plač dalje v bolniškem staležu, diferenca od prejšnje nižje na novo višjo hranarino. Ker centralni upravni odbor tega sklepa doslej še ni odobril, je ljubljanski odbor rešitev sedaj urgiral ter upamo, da bo v kratkem izdano definitivno rešenje. Upajmo, da vsaj sedaj ne bo potreba tožbe.

Iz sekcije upokojencev SSTSR

Zdravstvena zadružna skupščina

V nedeljo, dne 6. V. se je vršilo v Ljubljani že drugo javno zborovanje upokojencev-železničarjev, ki je zelo dobro uspelo, saj je bilo navzočih nad 300 upokojencev iz Ljubljane in najbližje okolice.

Na zborovanju, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora načelnik v p. Vargazon, je poročal češirno o položaju upokojencev z ozirom na poslabšanje predpisov v bolniški blagajni s. Stanko, ki je orisal, kako je prišlo do nezakoni-

tih ukrepov glede povišanja članskih prispevkov ter zmanjšanja ugodnosti.

Nato je poročal v imenu pripravljalnega odbora predsednik Vargazon o potrebi ustanovitve **zdravstvene zadruge** za upokojence na podlagi zakona o zdravstvenih zadružah, ki naj bi nudila svojim članom brezplačno zdravljenje v bolnicah in ambulantno zdravljenje, potrebno specialno zdravljenje, zdravljenje rodbinskih članov ter prispevki za pogrebne stroške. Zdravstvena zadružna bo zamogla rešiti to naloge le, če se bodo upokojenci zavedali, da je moč v složnem nastopu in če bodo vsi od prvega do zadnjega prijavili svoj pristop v to zadružno, ki bo skušala s čim manjšimi mesečnimi prispevki nuditi članstvu potrebljeno zdravljenje.

V debati je sodelovalo več upokojencev, ki so se izjavili za takojšnjo samopomoč, nakar so zborovalci enodno naložili pripravljalnemu odboru, da takoj vse ukrene, da bo začela zadružna čimpreje delovati. Takoj na zborovanju je pri-

javilo svoj pristop nad 100 prizadevih.

Vsled premalo prostora ne moremo objaviti načrta pravil in pravilnika »Zdravstvene zadruge«, a pripravljalni odbor bo te dni itak z daljšo okrožnico obvestil vse prizadevete o vsebini pravil in pravilnika ter jih pozval, da naj prijavijo svoj pristop.

Ukinitev pravice na režijski premog za vdove upokojencev.

Začetkom maja so bile vdove upokojence zelo neljubo presenečene, ker so bile obveščene, da ne morejo več dobiti premoga po režijski ceni. Čudimo se temu, ukrep generalne direkcije, ker ima vendar pri dobari režijskega premoga železnica dobiček, saj priračuna 10 odst. režijskih stroškov in zahteva denar v naprej.

S. S. T. S. R. je takoj podvzel vse korake, da se ta ukrep razveljavlja in odobri vdovam tudi nadalje dobava premoga po režijski ceni.

Iz okrožnic

Davčna prostost oseb z 9 ali več otroci

S 1. marcem 1934 je stopil v veljavno spremenjen zakon o neposrednih davkih, s katerim so spremenjene tudi določbe, kdo je oproščen davka, če ima več otrok. Nova odredba se sedaj glasi:

»Tisti davčni zavezanci po zakonu o neposrednih davkih, ki imajo devet ali več živilih otrok, so oproščeni plačevanja neposrednih davkov in doklad (razen samoupravnih), ki se odmerjajo na te davke. To velja tudi za zadružne, če izpogoje. Do oprostitve imajo pravico samopomoč. Do oprostitve imajo pravico samo osebe, katerih davek po vseh davčnih oblikah ne presega 500 dinarjev in ki njih najmlajši otrok ni starejši od 14 let. Pravica do davčne oprostitve se oceni po tej določbi tudi pri osebah, ki so po prejšnjih zakonskih določbah oproščene plačevanja davkov.«

Na podlagi te odredbe so torej oproščeni v bodoče davkov le oni, ki imajo več kot 9 živilih otrok ter najmlajši otrok še ni prekorčil 14 let starosti.

Vdovam upokojencev je ukinjena pravica do režijskega premoga.

Generalna direkcija je na zahtevo ene oblastne direkcije izdala ponovno tolmačenje, kdo ima pravico do nabave režijskega premoga in je odredila, da imajo to pravico edino upokojenci. Po smrti upokojanca voda nima več pravice do nabave režijskega premoga.

Kdaj ima delavec pravico do legitimacije

Ker predvideva pravilnik o raznih ugodnostih, da zadobi delavec pravico na legitimacijo po treh letih neprekinjene službe, je izdala generalna direkcija tolmačenje, kako je postopati v slučajih, ko je delavec iz gotovih razlogov službo prekinil.

Doslej je dobil legitimacijo vsak delavec, ne oziraje se ali je bil stalen ali ne, ko je bil tri leta neprekinjeno v železniški službi.

Odslej pa dobi legitimacijo tudi delavec, staleni ali začasen, ki je prekinil službo radi odslužitve kaderskega roka, pa je po odslužitvi kaderskega roka najkasneje tekom treh mesecev zaprosil za ponovni sprejem.

Cim ima ta delavec skupno 3 leta službe dobi legitimacijo.

Isto velja tudi za delavce, ki so bili reducirani, pa so v roku treh mesecev po redukciji zaprosili za zopetni sprejem. Čim se jih sprejme nazaj, se jim služba pred redukcijo zaračuna v 3 letni rok za legitimacijo.

Koliko moram plačati po novih predpisih za zobozdravljenje

Po novih predpisih mora uslužbenec za se in družino zastonji le sledče zborovanje: čiščenje zob, izruvanje zoba in zdravljenje zoba.

Za ostala dela pa mora plačati:

	Clan mora plačati:
takoj po vstopu ali družin. skupne člane	po 3 let. članstvu
za se ali za se	za zbrane družine

Zborovanjsko delo:

Zdravljenje in plombiranje zoba	20.—	10.—	15.—
Zdravljenje in plombiranje korenike v svrhu opore za protezo	25.—	12.50	18.75
Vsaka navadna ali konturna plomba	20.—	10.—	15.—
Snemanje umetnih zlatih zob ali vadenje klinov	15.—	7.50	11.25
Proteza od kaučuka	60.—	30.—	45.—

Za vsak umetni zob v protezi od kaučuka preko 5 zob

Za vsako zaponko v protezi iz navadne kovine

Za porcelanast zob na kranju iz navadne kovine

Za zlata dela, ki si jih dajo narediti pri zdravstveniku so obvezne naslednje tarife, katere smo zaračunati zborovanju ter jih mora član v celoti sam plačati:

Zlata zaponka na protezi iz kaučuka

Din 80.—

Zlata krona na sprednjih zobeh

Din 200.—

Zlata krona na kočnjakih

Din 220.—

Zlata krona v mostu

Din 240.—

Zlata zaponka pritrjena s klinom in zlato kapico na koren

Din 250.—

Zlata zaponka na protezi iz kaučuka

Din 80.—

Zlata krona na sprednjih zobeh

Din 200.—

Zlata krona na kočnjakih

Din 220.—

Zlata krona v mostu

Din 240.—

Zlata zaponka pritrjena s klinom in zlato kapico na koren

Din 250.—

Zlata zaponka na protezi iz kaučuka

Din 80.—

Zlata krona na sprednjih zobeh

Din 200.—

Zlata krona na kočnjakih

Din 220.—

Zlata krona v mostu

Din 240.—

Zlata zaponka pritrjena s klinom in zlato kapico na koren

Din 250.—

Konzumni pokret ili — čovjek stroj

29. aprila o. g. održana je redovna godišnja skupština naše konzumne zadruge, kojoj je prisustvovalo 79 delegata. Sastav i tok ove skupštine zaslužuje, da se na nju osvrnemo.

Prije svega važno je znati, da na skupštini, osim formalnih rasprava i zaključaka, ničeg stvarnog nije bilo. Nad skupštinom vladala je neka psihoza straha i povučenosti, kakva je svojstvena samo fašističkim sredinama. O zadružnim teškoćama, o privrednoj krizi, o skupoći robe, brašna, šećera itd. nije potrošena ni jedna riječ. Kritika dosadašnjeg rada, koju su neki smjeliji članovi sa interesom očekivali, potpuno je izostala. Najveći dio skupština odavao je sliku stroja, koji — na pokret izvjesnih siла — vrši samo mehaničnu ulogu glasanja, nesvijestan važnosti i daleko-sežnosti. U vrijeme, kad je trebalo govoriti, iznositi ideje i predloge za bolji prosperitet zadruge i veće dobro zadružara, isti kao da su bili obmanuti. Jezik im je prosti stao.

Zašto je tako bilo? Možda je odlučujuća bila slijedeća činjenica: kod otvaranja skupštine pao je predlog, da se izmijeni dnevni red i to tako, da važnije točke budu najprije pre-tresane. Ustao je delegat Direkcije i izjavio sumnju, da je po srijedi »neka zakulisna igra«. Kod glasanja bilo je samo 10 glasova »za«, a svi ostali tihi, ni simo ni tamo. To je, izgleda, dalo povoda, da je mnogome jezik presto zapeo. Nešto života skupštini nastojali su dati radnici, ali slabe vajde i od toga: da ne će službenici slušati radnike, kad se, eno, direkcijski

delegat mrgodi. E valja da se i oni mrdoge. Postali su stroj.

Na skupštini trudio se biti bučan g. Prica, poznati aspirant na mjesto zadružnog predsjednika. Kao zadružar vrlo slabo je debutirao. Dozvoljavamo, da je u željezničke propise dobro upoznat, ali u zadružnu teoriju i praksu g. Prica razumije se vrlo, vrlo malo. On još nije »zrel« za predsjednika. Ako želi doći do te karijere, onda se mora još mnogo i mnogo truditi, da postane dobar zadrugar, da bude prijatelj željezničara i da nauči, šta je to zadružna i zadružni pokret. Poznavanje željezničkih propisa, imanje unosnog položaja, nabutlost i nepristupačnost nisu kvalifikacije za predsjedniško mjesto naše zadruge.

U vezi sa tom skupštinom mnogo se priča o nekom banketu kod poznatog vodje žutih, o janjetini itd. Kod svega vrlo dobro su se provela neka »viša« gospoda, dočim raja mogla je samo zjevitati.

treba štediti i štediti.

Gospoda nisu štedila, a naročito su bili rastepljivi neki pretendenți na daljnji opstanak u ravnateljstvu.

Mi, radnici, možemo samo žaliti, što je skupština prošla ovako suhoperano i prazno. To je znak, da će prilike u konzumnoj zadruzi i dalje biti nezadovoljavajuće, da ćemo od zadruge i dalje imati slabe koristi. Ne preostaje nam ino, već nastojati, da našom kritikom sa strane odnose u zadruzi poboljšamo i nove upravljače natjeramo na rad i čestitost.

Radnik-zadrugar.

cioner. Njegovo tragično okončanje života još uvijek nas užasava i izaziva u nama bol, koja će dugi i dugo tinjati.

Neka Ti je slava druže Adame!
Radionički radnik.

Sisak

Zdravo da ste hrabri borci . . .

Dva vrsna željezničara, dva najbolja druga i organizatora željezničara: Dropučić i Fuck nisu više u našoj sredini. Prvi je premješten u Zagreb, a drugi u Makarsku, dakle vrlo daleko od nas.

Drugovi Dropučić i Fuck zasljužuju, da im se ovim putem javimo i zaželimo sve najbolje u njihovoj novoj dužnosti i mnogo uspjeha u njihovoj okolini. Oni su za nas sisačke željezničare učinili mnogo i mnogo dobra, na kojima smo im iskreno i drugarski zahvalni. Njihovim požrtvovnim zauzimanjem poštedjeni smo bili od mnogih nepravdi kao cijelina, a pogotovo pak kao pojedinci. Za vsaku pravednu stvar oni se založile poput lavova. To se je kod nas znalo, pa se nastojalo, da nepravde bude čim manje.

ponuđaš bogajme? Rad priznam ter se ti iznovem: Bil sem vlačugar! Vse, kar si mi dala na pot, spomine na tvojo lepoto, tvojo veliko ljubezen, tvojo brezprimerno zvestobo — kaj je bila u prispolobi s teboj Penelope? —, tvojo požrtvovanost, vse sem počudil s temi škornji. Kakor da se je bil hudič naselil u mojoj krvi! O, kako sem dirjal, kako sem ljubil! Samo to naj ti povem: Tam zgoraj pri Rigi sem spoznalo čudovito Židovko. Idečka ji je bilo ime. Bila je kakor zimsko jutro na visokih planinah, kakor svetle noći u brezmejnih stepah. Objel sem jo bil, pa se je silovito branila, grizla je...

ŽENSKA: Ni res, ne more biti res!

VOJAK: Jaz pa sem gorel. V mojoj krvi je svatval hudič. Branila se je. Usta so se ji penila. Leo moj! je klicala, Leo moj! Jaz pa! Tukaj je tvoj Leo! Držal sem jo u naročju. Vsa je trepetala. Zvrnila se je na posteljo. (Tiko, strahotno.) Potem pa... Zdi se mi, da je moralno počiti srce. Kakor da je pred menom bila neizmerna stepa, vas pogrnjena s snegom in brezupno otožnostjo. O, mi pa smo drveli dalje.

ŽENSKA: Lažete! Moj Georg ni takšen!

VOJAK: Zato, vidiš, sem zdaj tako utrujen, zato tako zelo bolan. Zato sem se vrnul k tebi. (Stopi k njej ter jo prime za roko. Ona se

Ono što otiše drugove čini medju nama velikima i nezaboravnima jest njihova iskrenost i postojanost na realnim radničkim principima. Kroz 15 minulih godina naš organizacioni brod nekoliko puta bio je nasukan, podružnica Sisak nijednom. Pod rukovodstvom drugova Dropučića i Fuck-a, ideologija naše podružnice bila je uvijek osnovana na najrealnijim temeljima. Treba se samo sjetiti borbe sa ljevičarskim ... pa sa žutim i seljačkim demagozima! Na tu podružnicu jurišali su kao pomamni, služili se svim mogućim oružjem, ali osvojili je nikad nisu. Naprotiv: uvijek baš onda, kad su razni šarlataši mislili da su na konju, drugovi Dropučić i Fuck smjestili su ih na operušane jarce; kad je izgledalo, da su oni najslabiji, njihova snaga bila je najveća. Mnogi i mnogi ljevičarski i žutoključni šarlataši polomio je na našoj podružnici svoje pogane zube, jer je visoka svijest i neizmjerna čestitost naših prvoboraca big zid, preko kojeg se nije moglo. To su konačno uvidjeli svi naši neprijatelji i — prema tome se ravnali.

Drugovi Dropučić i Fuck neka znađu, da ih sisački željezničari nisu zaboravili. Idejama, koje su oni propovjedali, ostajemo nepokolebitivo vjerni. Rezultate njihovih dugogodišnjih borbi čuvati ćemo kao zjenu u oku. Medjusobnu povezanost i solidarnost, na koju smo upućeni od naših prvoboraca, održati ćemo. Na sve tekovine paziti ćemo. Svim mlađim željezničarima i našoj djeci reći ćemo, tko ste vi bili i što ste sve za nas učinili.

Neka Vam je sretno u Vašoj novoj postojbini. Zdravo da ste hrabri borci . . .

Sisački željezničari.

Jedna žalba pružnih radnika.

Već pred dulje vrijeme podnijeli su sisački pružni radnici žalbu Direkciji protiv sniženja plaća ispod minimuma, koji predviđa postojeći pravilnik. Od dana podnošenja žalbe prošlo je već dulje vremena. Interesirajući se, zašto se sa rješenjem oteže, ustanovilo se, da žalba nije ni stigla na mjesto, kamo je imala stići i gdje je rješenje imalo uslijediti.

Radnici se sada pitaju: da li će i kakva će kazna da stigne onog čimbenika, koji je ovaj propust sa žalbom učinio? Oni znaju da, ako radnik što slijedi, imade predviđena kazna, koje se ne može oslobođiti; da li će odgovarajuća kazna zadesiti i ovoga čimbenika? Red i pravednost traže, da se preko toga ne predje bez sankcija za propuštenu dužnost.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Borba pilanskih radnika u Banjoj Luci

800 radnika već 15 dana vodi borbu u preduzeću Bosna Bois d. d. u Banjoj Luci. Svi radnici od prvog dana, kako su stupili u ovu opravdu borbu za poboljšanje svojeg teškog materijalnog položaja, pa do danas stoje uporno uz svoje zahtjeve, pošto su ovi i po Centralni ovoga preduzeća priznati kao opravdani. Sam generalni direktor dao je o tome izjavu, prigodom jedne intervencije koja je učinjena u Zagrebu, da su plaće i uslove rada ovih radnika mizerni.

Sa tim zahtjevima radništvo ovoga preduzeća ne traži ništa više, nego jedino veći komad hrjeva. Sa dosadašnjom plaćom radnici su bili prisiljeni da se stalno zadaju kod trgovaca, koji su u posljednje vrijeme otkazali svaki kredit, pošto su uvidjeli da ne će nikada biti u stanju da naplate svoje tražbine od ovih bijednika, koji u znoju i mučnom radu ne zaraduju ni toliko da bi to bilo dovoljno za samu prehranu.

Medutim uprava preduzeća pokazala je već prvoga dana pregovora, da ne smatra ove radnike sastavnim dijelom svoga preduzeća, nego jedino materijalom, koji mora slušati i raditi pod svim uvjetima pa makar i gladni. Lokalna uprava preduzeća iskoristila radnike i na taj način što oni u pojedinim odjeljenjima, osim toga što rade po cijeli dan, moraju noću raditi i akordne poslove, pri čemu oni ne znaju ni koliko će zaraditi. To jedino znade koliko će njegova zarađana u tom slučaju biti.

Na željezničari ovoga preduzeća isto je zaveden jedan besprimjer sistem kakav ne postoji valja nigdje u cijelom svijetu. Na nečuven način preduzeće je uvelo sistem plaćanja po prevaljenim kilometrima, a taj sistem ne može se opravdati ni jednim zakonskim propisom ni pravilnikom, koji važe za eksploraciju industrijskih željeznic. U vezi sa tim sistemom jasno je da se osoblje ne pridržaje propisane brzinе, koja je dozvoljena za ovu željeznicu, a to je u glavnom i bio cilj preduzeća, da na taj način čim više iskoristi željezničare sa što manjom nagradom.

Ovakav nečuven sistem izrabljivanja industrijskih željezničara ima za posljedicu to, da se jedino kod ovoga preduzeća dešavaju česte nesreće i smrtni slučajevi. Nadležni, iako je to po propisima Zakona o željeznicama javnog saobraćaja predviđeno, ne obraćaju dovoljnu pažnju. Inače bi se zabranilo ovakvo izrabljivanje koje svršava sa učestalim nesrećama.

Prednje konstatacije daju jasnou sliku zašto je radništvo ovog preduzeća bilo izazvano da stupi u obranu svojih prava na život. I ako ovdje nije moguće sve iznijeti ipak je dovoljno, da se uvidi da radnička pitanja ovoga preduzeća nikako nisu riješena. Dok je ovakvo stanje u pogledu radničkog pitanja, dotle je položaj za nekoje činovnike u tom preduzeću pravi raj, jer su njihove plaće upravo zavidne naprama onim državnim činovnikima.

U nekoliko mahova mi smo pisali o tome u radničkoj štampi i baš tada je situacija bila takova, da je 20 činovnika bilo plaćeno sa 280.000 dinara mjesечно dok je oko 750 radnika dobivalo svega oko 300.000 dinara. Kad smo to konstatovali preduzeće nije imalo kuraži da to opozove, jer su naši navodi bili potpuno provjereni. I to je u glavnom dovelo preduzeće do toga da je moralno pristupiti štendini, ali je ta štendija ponovno u najčešćoj mjeri pogodila samo radnike, dok su izvjesni činovnici opet ostali poštedjeni.

Preduzeće je sa ovim izazvanim pokretom imalo velike gubitke, koji prelaze i milijun dinara, ali je ovo lakše bilo žrtvovati, nego li da se radnicima povise nadnica.

Iz prednjih konstatacija jasno je, da je preduzeće kapricima odgovornih činovnika dovedeno u nezgodan položaj, te je krajnje vrijeme da se potraže krivci i da ih se dolično kazni, jer je time tangiran u glavnom interes svih onih koji su uložili svoje kapitale u to preduzeće.

mu skuša umakniti, pa ne more.) Pozabi, Ruška, na vse to, saj si tudi ti kdaj pa kdaj bolj poslušala glas svoje krvi, nego besedo svoje vesti!

ŽENSKA: Niti za bežen hip ni nikdar strast premagala moje vesti!

VOJAK: Čakaj, spomnil te bom nečesa. Nekdaj si u neki zimski noći kradla z živežnega vojaškoga voza kruh u konzerve. Se spominjaš? Potom je prišel k tebi neki nemški vojak — Spiess se je pisal —, ki te je bil zalotil pri tativini. Je res ali ne?

ŽENSKA (se zasmjeje): Saj to je res teater!

VOJAK: Kaj pa je u življenu, kar ni teater? No, in tisti Spiess je terjal plačilo, terjal je tvoje telo; ali ni bilo tako?

ŽENSKA: Terjal je, pa se je zmotil.

VOJAK: Saj ne gre za njega. Zate gre! Zate! Ti si se prestrašila, zavedala si se predobro, da te ima v rokali, da te more vsak trenutek naznaniti, da utegneš dobiti u najboljem primeru petdeset udarcev, ki bi jih težko prebolela, da te utegnejo zapreti najmanj za eno leto! Ali ne?

ŽENSKA (odločno): Vse to je res, res pa je tudi, da sem bila pripravljena vsak hip raje umrebiti, nego prelomiti oblubo.

(Dalje prihodnjič.)

Adam Weigand

Poslije njegove tragične smrti i dirljivog pogreba namiče mi se pitanje: kako je moglo do svega toga doći? Ta drug Adam bio je jedan od najsabranijih medju nama!

U tijeku, drug Weigand počeo je gubiti vjeru u pravdu i u samog sebe, napustila ga je sabranost i prestao je da luči zlo od gorega. Shrvan tim osjećajima, postao je najprije melanholičan, a zatim posve rastrojen. Vidjevši pred sobom samo crno i bezizlazno, instiktivno je osjećao kraj. Da ne ode sam i da ne ostavi bogalje, kidisao je na život svoje žene i djeteta. Tragedija je bila svršena. Njen epilog bio je jezivo strasan. On vapi za pravdom!

Mi, koji smo druga Adama poznavali, znamo da nije ništa kriv. Nikad on nije bio komunista i buntovnik, već uvijek sabran i realan radnički funk-

cioner. Njegovo tragično okončanje života još uvijek nas užasava i izaziva u nama bol, koja će dugi i dugo tinjati.

Neka Ti je slava druže Adame!

Radionički radnik.

VOJAK: Jaz pa sem gorel. V moji krvi je svatval hudič. Branila se je. Usta so se ji penila. Leo moj! je klicala, Leo moj! Jaz pa! Tukaj je tvoj Leo! Držal sem jo u naročju. Vsa je trepetala. Zvrnila se je na posteljo. (Tiko, strahotno.) Potem pa... Zdi se mi, da je moralno počiti srce. Kakor da je pred menom bila neizmerna stepa, vas pogrnjena s snegom in brezupno otožnostjo. O, mi pa smo drveli dalje.

ŽENSKA: Lažete! Moj Georg ni takšen!

VOJAK: Zato, vidiš, sem zdaj tako utrujen, zato tako zelo bolan. Zato sem se vrnul k tebi. (Stopi k njej ter jo prime za roko. Ona se

ponujaš bogajme? Rad priznam ter se ti iz-

Od važnosti je još da napomenemo kako se je u posljednje vrijeme preuzeče počelo služiti raznim tendencioznim vijestima, koje je plasiralo po kapitalističkoj štampi, da je tobože pokret likvidiran, te da su radnici dobili povisico od 15%. Ali odmah drugi dan uslijedio je tobože odgovor odnosno ispravak kojim se demantuju ovi navodi, te se izjavljuje da će rad u preuzeče otputeti jedino na taj način ako radnici pristanu na 20 postotnu redukciju plaća od dosadašnjih mizernih plaća! Mi smo svjesni da je tendencija ovih članaka ta, da bi se među radnike uništa zabuna i pokolebalo ih u njihovoj borbi. Ali se varaju oni, koji time računaju, jer su radnici u Banjoj Luci toliko svjesni da su ovu kapitalističku igru prozreli. Oni znaju da sve ovisi od njihove borbe.

Drvar

Značaj i veličinu praznika rada 1. maja shvatilo je naše radništvo pa i železničari, kao i što treba. Nitko nije radio te našoj proleterskoj i internacionalnoj dužnosti odgovorili smo kao što treba. Impozantnost naše Prvomajske proslave pokazala je još jednom, da su naši radnici svjesni svojih idealova i svojih dužnosti u borbi za bolje uslove rada i bolji život. Ovu visoku radničku svijest nije moglo da pomuti ništa, pa ni oni protivnici klasno svjesnog proletarijata, koji idu za tim, da osuđe svoj što se zove radničko. Ali to sve nije pomoglo. Nasilje pobedita je visoka radnička svijest te nisu i ovo ga puta sve nade i mahinacije protivnika razbile složnost radnika na dan 1. maja, I oni koji ne shvataju značaj praznika rada posramljeno su obrazu i ako im nepočudan svetac »prije maja« morali da slave i pored svoje volje sa svim klasno svjesnim radnicima, tako da je kod 1. maja bio pravi praznik rada.

Zivila klasna svijest drugova — radnika u Drvaru!

Dopisi

Kdor pade v nemilost v pri gospodu

Kdor pade v nemilost pri gospodu izgubi vse prijatelje. Eden za drugim mu obrnejo hrbet, kažejo s prstom na njega in na vsa usta zatrjujejo, da niso njegovi in da tudi nikdar niso bili, marveč so le pod silo razmer molčali. Sedaj pa, ko je prišel čas, ter je nekdaj vsemogočni gospodov namestnik izgubil vso moč ter je pahnen nazaj med navadne zemljane, glasno vpijejo o njegovih napakah ter so v prvi vrsti onih, ki pobero kamen, da ga vržejo nad njega!

Da je taka »črna nehvaležnost« tudi v srcih nekdaj najzvestejših je moral te dni izkusiti pred mesecem še vsemogočni diktator zvezarjev v Mariboru, kateremu se nikdar ni sanjalo, da bo padel s svojega prestola. Neomejen gospodar v največji zvezarski podružnici, kjer so se kovali razni naklepi o premestitvah, odpovedih stanovanj, gospodarstvu v raznih zadragah in železničarskih podpornih društvih, je imel smolo, da je padel v nemilost pri gospodu: da je bil suspendiran in tedaj so ga začeli zapuščati zvesti in najzvestejši, ker: »ni dobro družiti se z onim, na katerega se gospod jezi in je obrnil svojo palico proti njemu.«

Zavedajoč se neomejene oblasti, ki je bila še nedavno v njegovih rokah, je hotel napraviti red in z eksemplarčnimi ukreki ter izključitvami uvesti železno disciplino, a bilo je že prepozno. Ni se več nahajal v blagodejni senci gospodovi, marveč je gospodov obraz jezno zrl na nehvaležnega služabnika.

In zgodilo se je 10. maja 1934, da so tudi najzvestejši javno izmolili svoj »confiteor« ter istočasno obsodili svojega »vodjo«.

Tako je Tumpej, ker je padel v nemilost pri gospodu, padel v nemilost tudi pri svojih soborcih, njegova slava je zatemnila in danes se nahaja skoraj sam v nesreči, da premišljuje, kako minljiva je slava tega sveta.

Tumpej je šel na železničarjih, pa je zlasti v Mariboru, da odpravijo tudi tumpejevščino iz svojih vrst ter postanejo zopet svobodni, ponosni in zavedni borci za svoje pravice.

Pragersko — Kotoriba

Delavec je res vedno in povsod prizadet. Mi progovni delavci smo izgubili vse stare pravice v prejšnjem provizijskem fondu, izpostavljeni smo vednim redukcijam in brezplačnim dopustom ter živimo naravnost nasiromašnejše življene. Nekaj časa smo imeli vsaj to ugodnost, da smo

dobili kos železniškega sveta proti primerni odškodnini v najem. Tekom zadnjega časa pa smo izgubili še to ter dobimo, kar nas je revnih, kak ostanek,

Privatniki in boljše situirani gospodje so že prišli na svoj račun, plačali pa smo ga ubogi delavci, ki smo izgubili že itak vse. Upamo, da bo sedaj ta ukrep odpril zaslepljenim delavcem oči, da bodo izpregledali, kam spadajo ter se ramo ob rami z drugim delavstvom borili za izgubljene pravice.

Zalog

Ze precej časa se ni nič slišalo iz našega kraja in to pa ne vsled tege, ker nam gre dobro, ampak je ravno obratno.

O osemurniku pri nas ni več govor, dopusta se nam je lanskega leta tri četrtnine črtalo, ker primanjkuje osobja, glede odprave rezerve pri urejevanju »N« vozov smo naredili že več vprašanj — seveda brez uspeha. Ko smo se dogovorili, da bodo tudi »tovariši« naredili prošnjo potom njih podružnice, bi isto že naredili ali oni bi radi od nas prepis, ker oni niso tega navajeni, da bi kaj zahtevali.

Kar se tiče progovnega delavstva je pa tu pri nas edina izjema, da se ga več ne pošilja na »brezplačen dopust«,

Pri nas je pošiljalo na »počivanje« in ako ga vprašaš, ali ne dela, pravi, imam »počivanja šest ali osem dni«, ker to se menda lepše šliši, ali pa da se uslužbenstvo ne moti,

Glede organizacije je članstvo isto opustilo, ker nemore iste plačevati, zato so nekateri mislili, da bodo mnogo lažje se preživljali, ako jim ne bo potreba več plačevati članarine. Ali ako stvar bolj natanko pregledamo, je stvar ravno obratna.

Toda sodruži, zavedati se moramo, da kdor obupa nad organizacijo, ta obupa nad samim seboj in temu ni več pomoči. Ker organizacija smo Mi in ne predsednik in tajnik. Sodruži, še vedno je v veljavi geslo, da kolikor močni bomo, toliko pravic si bomo priborili in le kolikor si jih bomo skupno združeni priborili, toliko jih bomo tudi imeli. Saj vsi z vsakim dnem bolj čutimo, kam nas je pripeljala in kaj nam je prinesla razdvojnost in nezaupanje v sebe in organizacijo.

Videli smo iz razprave o proračunu za leto 1934-35 v parlamentu, koliko naših zahtev in izgubljenih pravic, katere smo že imeli, nam ostane nerešenih in za katere se bomo morali v bodoče še trdo boriti, da jih dobimo, in to nam bo mogoče le potom močne strokovne organizacije. Sramotno bi bilo to od nas, da bi mi stali zadaj za onimi, ki se borijo in čakali s prekrizanimi rokami, kaj nam bodo oni dosegli.

Kako se borijo naši tovariši in koliko se moramo na njih skupnost zanesti, so nam v polni luči pokazale volitve v Mariborsko podporno društvo. Članstvo o volitvah delegata ni vedelo popolnoma nič, pač pa se zadnje dni po informacijah članstva izjavljajo zaupniki »Zveze«, da je bilo na sestanku izvoljen g. K. F. Na strogo zaupnem sestanku v gostilni Siherl v Zalogu se je ta izvolitev vršila, o kateri niti vsi člani zveze niso bili obveščeni.

Seveda je bila stvar nujna in gotovo poverjenik ni mogel v tem času sklicati sestanek, katerega bi javno razglasil vsemu članstvu. Radovedni smo le, kakšna navodila je dobil poverjenik glede sklicanja sestanka in volitve delegata. Ali naj voli delegata 6-8 na zaupnem sestanku navzočih zaupnikov Zveze, ali na javno razglasenem sestanku celokupno navzoče članstvo. To so dejstva, ki napravijo jako slab utis v javnosti.

Vsiljuje se nam misel, da so volit-

ve tudi tesno povezane s poslovanjem.

Ce članstvo nima vsled raznih špekulacij gotovih ljudi možnost, da si skupno izvoli delegate, bo tem manj imelo možnost vpogleda v poslovanje in odločanje v svojih fondih. Ce v enem ni odkritosti in vesti, je toliko manj pričakovati v drugem.

Ta tajinstveno izvršena akcija gotovih funkcionarjev Zveze nam vzbujja misel, iz kakšnih razlogov so ti ljudje zahtevali revizijo Mariborskoga podpornega društva.

Nismo proti temu, kdor je izvoljen, hočemo samo to, da ga izvoli članstvo na skupnem sestanku, kateri naj bo javno razglašen.

Poslovanje društva in delovanje delegatov bo članstvu v bodoče odprlo pot k razmišljanju in pri tem si bo iskal tudi izhod v pravilno poslovanje v društvenih in lastnih interesih.

Da nam bo mogoče, sodruži, v bodoče preprečiti slične pojave, strnimmo svoje vrste in se organizirajmo v bojevno organizacijo, katera nam bo voditelj v bodočnost za dosego naših pravic in človeka vredno življenje.

Mednarodni pregled

(L. T. F.)

Ameriški železničarji so preprečili redukcijo plač

Kakor je znano, so ameriške združene države znižale vrednost dolarja. Plače železničarjev so ostale na isti višini kot prej, stroški za preživljjanje pa so se povečali za 20%. Položaj železničarjev se je vedno bolj poslabševal ter je število brezplačnih železničarjev doseglje že en milijon.

Klub povečanju prometa železniške uprave ne sprejemajo reducirance nazaj, ker jim omogočajo nove tehnične pridobitve, povečanje brzine vlakov, naprave za avtomatično spenjanje voz, dovršitev povečanega prometa s starim stalčem osobja.

Pred enim letom so bili prejemki ameriških železničarjev reducirani za 10% in začetkom letosnjega leta so napovedale železniške družbe nadaljnjo redukcijo v između 5%, ki naj bi veljala od 1. julija 1934 do 30. aprila 1935. V Sev. Ameriki obstaja pri raznih družbah skupno 21 organizacija, ki so vse enodno odklonile vsako redukcijo, nakar so se začela dne 15. marca pogajanja med zastopniki železniških družb in osobja. Bilo je to gotovo največje pogajanje, saj se ga je udeležilo skoraj 1500 železniških direktorjev.

Zastopniki osobja so dokazali, da bi bila sedaj vsaka redukcija skrajno krivična, ker vendar dividende delničarjev stalno rastejo. Leta 1929 (doba konjunkture) so dobili delničarji izplačanih 518 milijonov dolarjev, leta 1930 (nastop krize) še 509 milijonov, leta 1931 že 518 milijonov, a v preteklem letu so dividende narasle na 533 milijonov dolarjev. Istočasno, ko so kljub krizi rasle dividende, pa je moralno osobje doprinashi žrtve za žrtvijo. Najprej 10% redukcijo plač, nato je bilo sukcesivno reduciranih 1 milijon uslužbencev, nad 400.000 uslužbencev je obsojeno na skrajšan delovni čas in brezplačne dopuste. Brezplačni železničarji ne dobre nikakih brezplačnih podpor in so v največji revščini, oni ki se ostali v službi pri skrajšanem delovnem času so vsled podražitve življenskih potrebščin dejansko izgubili do 40% svojih dobrodokov.

Zastopniki delavstva so vsled takega položaja postavili zahtevo, da se vsemu osobju prejemki povišajo, a o kaki redukciji sploh ne more biti govora.

Nad en mesec so trajala pogajanja, ki so sedaj za delavstvo končala z uspehom. Redukcija prejemkov je odklonjena ter se bodo prejemki še povišali in sicer 1. julija 1934 za 2 1/2%, 1. januarja 1935 za 5% in 1. aprila 1935 še za 2 1/2%. Tako bo osobje zopet dobilo to nazaj, kar je izgubilo pred letom dni.

Predsednik bolgarske železniške organizacije odpuščen.

Bolgarsi železničarji so vodili zelo ostro borbo proti žel. ministru Kosturkoffu, pod katerim se je zopet udomačila protekcija in klečeplastvo. Minister je najostreje nastopal proti železničarski organizaciji in sledile so premestitve ter odpusti iz službe. Med drugimi je bil odpuščen tudi predsednik organizacije s. Vekiki. Vse persekcije pa niso mogle rešiti g. ministra, ki mu je bila izrečena v parlamentu nezaupnica ter je moral odstopiti. Bolgarski železničarji zahtevajo sedaj, da se popravi krivica ter prekliče vse odpuste in premestitve.

Rusija za izobrazbo železničarjev.

Ker je v Rusiji primanjkovalo na železničarskih močih, je železniška uprava že v okviru prve petletke ustanovila 20 visokih šol za železničarje, katere je obiskovalo 21.000 slušateljev. Poleg teh šol je osnovala posebne tehnične šole, v katerih je bilo izobraženih 125.000 učencev. Osoblje, ki je bilo v službi nujno potrebno ter ni moglo dobiti dopustov za redno obiskovanje šole, je dobivalo poduk pismenim potom.

Takih je bilo približno 25.000. Končno pa obstaja še 22 potujočih šol, ki potujejo od centra do centra ter skrbe za spopolnitve osoblja v tehničnih vprašanjih.

Prvih 5 let je dosegel ta način šolanje ogromen uspeh ter razpolaga danes Rusija z izredno izobraženim osobljem na železničarjih, ki je seveda tudi primerno plačano.

Bajtar' železničarjem!

V informacijo železničarjem objavljamo pravilnik gradbenega sklada stavbne in kreditne zadruge »Bajtar«, ki ima svoje uradne prostore v Ljubljani, Kolodvorska 26, ter uradne ure vsak pondeljek in petek od 18. do 19. ure, vsako sredo pa od 13.30 do 14.30 ure.

Pravilnik se glasi:

S 1.

Vsled sejnega sklepa načelstva in nadzorstva z dne 9. aprila 1934 se ustanovi pri zadrugi »Bajtar« gradbeni sklad v svrhu podlejanja nizko-obrestnih posojil članom vlagateljem gradbenega sklada.

Vlagatelji je lahko vsak član zadruge, ki se zaveže nalagati svoje prihranke v navedeni sklad. Vlagati se pa lahko tudi zaveže vsak železnični uslužbenec, ki po zadržnih pravilih postane član zadruge, to je, ako pristopi kot član k zadrugi ter vplača vpisno in vsaj en delež. Vplačevanje deleža se lahko dovoli v več mesečnih zaporednih obrokih.

S 2.

Vplačane zneske v gradbeni sklad obrešte zadruga po 4%. Iz gradbenega sklada bo dajala zadruga vlagateljem gradbenega sklada posojilo po 5% obrestih proti odpalačevanju v primernih mesečnih obrokih.

Višina obresti za vloge kakovosti tudi posojila je določena do preklica ter jih upravni odbor lahko spremeni primerno z nastalimi razmerami na denarnem trgu.

S 3.

Vlagatelji, ki želi prejeti posojilo iz gradbenega sklada, naslovni na upravni odbor zadruge prošnjo s podrobno utemeljitvijo potrebe posojila. Prošnji je priključiti potrebne dokumente. Upravni odbor podeljuje posojila uvažajoč dejanske potrebe prosilca, vpletajoč gmotno stanje, višino vplačanih vlog in dobo članstva pri gradbenem skladu.

S 4.

Vsak vlagatelj lahko vedno razpolaga s svojimi vplačanimi vlogami, ki se mu na zahtevo vsikdar izplačajo deloma ali v celioti.

S 5.

Vračila odnosno vplačani obroki od podlejenih posojil se stekajo v gradbeni sklad. Od vplačanega gradbenega sklada sme upravni odbor izčrpati samo 50% za podlejanje posojil. Ostali 50% ostane v rezervi za slučaj povračila vlog v smislu § 4.